

33
C 55

ASIGURARI SI REASIGURARI: ABORDARI TEORETICE SI PRACTICI INTERNATIONALE

VIOLETA CIUREL

CUPRINS

INTRODUCERE.....	XXIV
Partea I.....	1
CAPITOLUL 1 - ABORDĂRI TEORETICE ALE ASIGURĂRII ȘI REASIGURĂRII	
1.1. Originea și evoluția asigurărilor și reasigurărilor.....	3
1.1.1. Începuturile asigurărilor	3
1.1.2. Istoricul reasigurărilor	10
1.2. Nevoia de protecție	14
1.3. Dispersia riscului. Forme de protecție	17
1.4. Funcțiile asigurării și ale reasigurării	29
1.5. Risc și sansă	32
1.5.1. Clasificarea riscurilor	33
1.5.2. Managementul riscului.....	37
1.6. Clasificarea asigurărilor	40
CAPITOLUL 2 - PIATA INTERNAȚIONALĂ A ASIGURĂRIILOR ȘI REASIGURĂRIILOR	
2.1. Noțiune; caracterizare generală.....	47
2.2. Actorii piețelor internaționale ale asigurărilor și reasigurărilor	50
2.2.1. Asigurători și reasigurători	51
2.2.2. Intermedierea în asigurări și reasigurări	60
2.2.3. Prestatori de servicii în domeniul asigurărilor și reasigurărilor	66
2.3. Evoluții recente în comerțul internațional cu asigurări și reasigurări	67
2.4. Asigurările și reasigurările în Europa	71
2.4.1. Caracteristici, dinamică, structură.....	71
2.4.2. Piețe reprezentative. Piața Londrei. Piața Lloyd's.....	80
2.4.3. Alte piețe reprezentative	107
2.4.4. Piața asigurărilor Europei Centrale și de Est	108
2.5. Prețul asigurării și al reasigurării. Factori de influență, metode de determinare.....	111
2.6. Studiu de caz: ING Group – Istoria unui succes!	115
2.6.1. Formarea Grupului ING.....	115
2.6.2. Structura organizatorică a ING Group	119
2.6.3. ING Group astăzi	119
2.6.4. Rezultate financiare – ING Group	123
2.6.5. Prezența ING Group în Europa Centrală și de Est.....	128
2.6.6. Aspirații și obiective	130

CAPITOLUL 3 - PIATA ROMÂNEASĂ A ASIGURĂRILOR ȘI REASIGURĂRILOR	133
3.1. Evoluția asigurărilor în România	133
3.2. Asigurările în România după anul 1990.....	141
3.3. Piața românească – prezent și perspective	142
3.4. Organizații de piață	150
3.5. Reglementări legale.....	153
3.6. Noi reglementări privind piața de asigurări și reasigurări în România. Proiectul Legii privind societățile de asigurare și supravegherea asigurărilor	158
3.7. Studiu de caz: Nederlanden Asigurări de Viață România S.A. – Debutul unui succes!	162
Partea a II-a	175
CAPITOLUL 4 - CONTRACTUL DE ASIGURARE	177
4.1. Definiția și caracterele juridice ale contractului de asigurare	177
4.2. Condițiile de validitate ale contractului de asigurare	180
4.3. Principiile pe care se bazează încheierea și derularea contractului de asigurare	182
4.3.1. Interesul asigurabil	182
4.3.2. Prințipiu maximei bune credințe – <i>Utmost Good Faith – Uberrimae fidei</i>	185
4.3.3. <i>Causa proxima</i> – Proximate Causa	187
4.3.4. Prințipiu despăgubirii	189
4.3.5. Subrogarea	191
4.3.6. Contribuția	193
4.4. Formarea contractului de asigurare	193
4.4.1. Forma și conținutul contractului de asigurare	193
4.4.2. Părțile contractului de asigurare	195
4.4.3. Elementele obligatorii specifice ale contractului de asigurare	196
4.4.4. Încheierea contractului de asigurare	201
4.4.5. Durata contractului	204
4.4.6. Interpretarea contractului	205
4.5. Efectele contractului de asigurare	206
4.5.1. Drepturile și obligațiile asiguratului	208
4.5.2. Drepturile și obligațiile asigurătorului	210
4.5.3. Limitarea garanției de asigurare	211
4.6. Încetarea contractului de asigurare	212
4.7. Legislația românească privind contractul de asigurare	212

CAPITOLUL 5 - ASIGURAREA MARITIMĂ	215
5.1. Scurt istoric	215
5.2. Scopul asigurărilor maritime	220
5.3. Caracteristici ale pieței internaționale a asigurărilor maritime	220
5.4. Interesul asigurării maritime	221
5.5. Riscurile în asigurarea maritimă	227
5.6. Avariile navei și ale mărfuii în asigurarea maritimă	234
5.7. Modalități de acoperire a riscurilor. Condiții de asigurare a mărfuii și a navei	240
5.7.1. Condiții de asigurare a mărfurilor	241
5.7.2. Condiții de asigurare a navelor	245
5.8. Polița de asigurare maritimă. Tipuri de polițe	250
5.9. Încheierea contractului de asigurare maritimă	255
5.9.1. Declarația de asigurare	255
5.9.2. Valoarea asigurabilă, suma asigurată și acoperirea prin asigurare	256
5.9.3. Prima de asigurare	258
5.9.4. Condițiile de asigurare în contractele de vânzare-cumpărare internațională	260
5.10. Efectele contractului de asigurare maritimă	261
5.10.1. Obligațiile părților contractante până la producerea riscurilor asigurate	261
5.10.2. Obligațiile părților contractante după producerea evenimentului asigurat	263
5.10.3. Constatarea pagubelor, stabilirea și plata despăgubirilor aferente mărfuii	255
5.10.4. Constatarea pagubelor, stabilirea și plata despăgubirilor aferente navei	268
5.10.5. Subrogarea asigurătorului în drepturile asiguratului	269
5.11. Asigurarea reciprocă a răspunderii armatorilor	273
5.11.1. Organizarea și funcționarea Cluburilor P&I	276
5.11.2. Riscurile acoperite la Cluburile P&I	280
5.11.3. Rezolvarea solicitărilor privind despăgubirile	291
5.12. Organizații internaționale în domeniul asigurărilor maritime	297
CAPITOLUL 6 - ASIGURĂRI DE TRANSPORT RUTIER	297
6.1. Istoria asigurărilor de transport rutier	297
6.2. Tipuri de acoperiri	298
6.3. Asigurarea mărfuii pe timpul transportului rutier	299
6.3.1. Condiții generale de asigurare a mărfurilor pe parcursul transportului rutier	300
6.3.2. Condiții speciale de asigurare a mărfurilor pe parcursul transportului rutier	304

6.4. Asigurarea de răspundere a transportatorului pentru mărfurile transportate	305
6.5. Asigurarea autovehiculelor	309
6.5.1. Asigurarea de avariile autovehiculelor	314
6.5.2. Asigurarea autovehiculelor pentru riscuri speciale	315
6.6. Asigurarea de răspundere civilă a deținătorilor de autovehicule	317
6.6.1. Asigurarea de răspundere civilă pe teritoriul României	317
6.6.2. Asigurarea internațională de răspundere civilă auto. Sistemul "Carte Verde"	322
CAPITOLUL 7 - ASIGURAREA DE AVIAȚIE	327
7.1. Caracteristici ale asigurărilor de aviație. Convenții și organizații internaționale în asigurările de aviație	327
7.2. Tendințe în industria aeronautică, transporturile aeriene și asigurările de aviație	330
7.3. Asigurarea aeronavei	339
7.4. Tipuri de asigurări de răspundere față de terți practicate în asigurarea de aviație	346
7.5. Încheierea asigurării	352
7.6. Începutul și încetarea răspunderii asigurătorului	353
7.7. Obligațiile asiguratului	354
7.8. Constatarea și evaluarea pagubelor, stabilirea și plata despăgubirilor	356
CAPITOLUL 8 - ASIGURAREA BUNURILOR	359
8.1. Istorice	359
8.2. Daunele în asigurările de bunuri. Concept, tipuri, evaluare	361
8.3. Practica internațională a asigurărilor de bunuri	363
8.3.1. Asigurarea clădirilor	363
8.3.2. Asigurarea mașinilor și instalațiilor	367
8.3.3. Asigurarea banilor și valorilor	369
8.3.4. Asigurarea locuințelor	372
8.3.5. Asigurarea lucrărilor de construcții și răspunderea constructorului	376
8.3.6. Asigurarea de pierdere a profitului	379
8.4. Catastrofele naturale din perspectiva asigurărilor	380
8.4.1. Cutremurul și mișcările tectonice	384
8.4.2. Alte riscuri de catastrofă naturală	387
8.4.3. Considerente privind evaluarea riscurilor de catastrofă	396
8.5. Particularități privind asigurarea riscurilor de catastrofă în condițiile României	397
8.5.1. Riscul de catastrofă în România	397
8.5.2. Situația construcțiilor și comportarea lor în caz de cutremur	398

8.5.3. Piața românească a asigurărilor de bunuri	400
8.5.4. Practica românească a asigurării riscului de cutremur	401
8.5.5. Cadrul legal al asigurărilor (de bunuri) în România	403
8.6. Practici internaționale privind asigurarea riscului de cutremur; implicarea guvernelor în acoperirea pierderilor financiare generate de catastrofele naturale	404
8.7. Perspectivele pieței românești a asigurărilor în caz de catastrofă	407
8.8. Concluzii	407
8.9. 'Propuneri'	409
CAPITOLUL 9 - ASIGURAREA FINANCIARĂ	413
9.1. Concept, caracteristici, tipuri de asigurări financiare	413
9.2. Asigurarea riscurilor financiare	414
9.2.1. Asigurarea creditelor interne	422
9.2.2. Asigurarea creditelor de export	423
9.2.3. Asigurarea ratelor de credit	426
9.2.4. Asigurarea creditelor de investiții	427
9.3. Asigurarea de fidelitate	427
9.4. Asigurarea riscurilor politice	428
9.5. Evaluarea riscului; încheierea și derularea contractului de asigurare de credit	429
9.5.1. Caracteristicile contractului de asigurare de credit	429
9.5.2. Încheierea poliței de asigurare	432
9.5.3. Constatarea și stabilirea pierderilor, plata despăgubirilor	433
CAPITOLUL 10 - ASIGURĂRI DE PERSOANE	435
10.1. Istorice	436
10.2. Conceptul și caracteristicile asigurărilor de viață. Tipuri de asigurări de persoane	438
10.3. Calculul primelor de asigurare în asigurările de viață	441
10.3.1. Factori determinanți	441
10.3.2. Prima de risc și prima nivelată	442
10.3.3. Prima netă și prima brută	443
10.3.4. Rezerva matematică	445
10.3.5. Valoarea de răscumpărare	445
10.3.6. Rata tehnică a dobânzii	446
10.4. Principalele tipuri de asigurări de viață	447
10.4.1. Asigurarea de viață pe termen limitat	448
10.4.2. Asigurarea de viață pe termen nelimitat	448
10.4.3. Asigurarea mixtă de viață	449
10.4.4. Asigurarea mixtă redusă	449
10.4.5. Asigurarea tip student	450
10.4.6. Asigurarea tip zestre	450
10.4.7. Asigurarea tip unit-linked	451

Asigurări și reasigurări

CAPITOLUL 11 - ASIGURAREA DE RĂSPUNDERE FAȚĂ DE TERTI	471
11.1. Conținutul asigurării de răspundere față de tertii	471
11.2. Tipuri de asigurări de răspundere.....	473
11.3. Asigurarea de răspundere a angajatorului	477
11.4. Asigurarea de răspundere a producătorului.....	479
11.5. Asigurarea de răspundere a directorilor	481
11.6. Asigurarea de răspundere profesională	482
11.7. Asigurarea privind răspunderea publică.....	488
11.8. Alte forme de asigurare de răspundere.....	489
	491
Partea a III-a	493
CAPITOLUL 12 - CONTRACTAREA ÎN REASIGURARE	493
12.1. Definirea contractului de reasigurare.....	495
12.2. Principiile care stau la baza contractului de reasigurare.....	495
12.2.1. Principiul interesului asigurabil	495
12.2.2. Principiul maximei bune credințe - Utmost Good Faith – <i>Uberrimae fidei</i>	496
12.2.3. Principiul despăgubirii	499
12.2.4. Principiul privind obiectul contractului de reasigurare	499
12.3. Aspecte juridice și economice privind contractul de reasigurare	500
12.3.1. Caracteristici juridice	500
12.3.2. Condiții de validitate	501
12.3.3. Forma contractului de reasigurare.....	502
12.3.4. Părțile contractante	502
12.3.5. Obligațiile părților contractante	503
12.3.6. Erori și omisiuni	503
12.3.7. Reglementarea diferențelor dintre părți	504
12.3.8. Legea aplicabilă contractului de reasigurare. Conflicte de legi.....	505
12.3.9. Alte clauze	509
12.4. Derularea contractului de reasigurare	509

CAPITOLUL 13 - FORME ȘI METODE DE REASIGURARE UTILIZATE ÎN PRACTICA INTERNAȚIONALĂ	513
3.1. Forme de reasigurare.....	513
- 13.1.1. Reasigurarea proporțională	515
13.1.1.1. Tipuri de contracte proporționale	515
A. Contractul de reasigurare “cotă parte”	516
B. Contractul de reasigurare “excedent de sumă”.....	518
13.1.1.2. Forma și conținutul contractului de reasigurare proportională.....	520
13.1.2. Reasigurarea neproporțională	534
13.1.2.1. Tipuri de contracte neproporționale	535
A. Contractul “excedent de daună”	535
B. Contractul “excedent de rată a daunei”	540
13.1.2.2. Forma și conținutul contractului de reasigurare neproporțională	542
13.2. Metode de reasigurare	549
13.2.1. Metoda facultativă.....	551
13.2.2. Metoda contractuală	558
13.2.3. Aranjamentele “facultativ-obligatorii” sau “open covers”	559
13.2.4. Poolurile de reasigurare	561
Partea a IV-a	565
CAPITOLUL 14 - POLITICI ȘI REGLEMENTĂRI ÎN DOMENIUL ASIGURĂRILOR ȘI REASIGURĂRILOR	567
14.1. Reglementarea și supravegherea piețelor naționale de asigurări și reasigurări	567
14.2. Obstacole în comerțul internațional cu asigurări	576
14.3. Preocupări la nivel internațional pentru liberalizarea comerțului cu asigurări și reasigurări	581
14.3.1. Impactul negocierilor multilaterale din cadrul Acordului General pentru Tarife și Comerț (GATT) și Organizației Mondiale a Comerțului (OMT) asupra comerțului internațional cu asigurări și reasigurări	581
14.3.2. Contribuția UNCTAD la liberalizarea comerțului internățional cu asigurări și reasigurări. Măsuri specifice	587
14.3.3. Abordări specifice ale asigurărilor și reasigurărilor în Uniunea Europeană	589
Anexe	607
Tabele de piață	609
Legea privind asigurările și reasigurările în România nr. 136/1995	611
Glosar de termeni	621
Bibliografie	647